

ULITA ■ SHELL

Uprostřed lesa stojí velká skořepina ve tvaru ulity. Těžko se dá určit, co to je – konstrukce je tak jiná než okolní skály, není ani součástí přírody, ale ani ruinou. Uvnitř jsou dvě podlaží, prostor je členěn vnitřními stěnami a pokoje jsou vybavené nábytkem. Vypadá to jako scéna z vědeckofantastického filmu, v kterém místní obyvatelé obydleli opuštěnou vesmírnou loď. Časem ji stromy zcela obrostou a stane se součástí krajiny. ■ A large shell shaped structure finds itself in the middle of the woods. Within this shell shaped structure will one find floors constructed, wall separating spaces, and rooms furnished. The scenery conjures a SF film-like image, in which locals inhabit over an abandoned spacecraft. With time, trees start to grow encircling the spacecraft, harmonizing it into the landscape.

1b

Záměrem architekta bylo navrhnout v souladu s přírodou místo, které bude často navštěvováno po mnoho let. Výsledkem je oblá konstrukce tvaru velké ulity položená na zemi uprostřed lesa. Být v souladu s přírodou není pouze v jejím využívání – je to o soužití. Existence konstrukce závisí na její síle v přírodě obstát. Obytný prostor je konstrukcí ulity oddělen od „divočiny“ a stal se víc než pouhým přístřeškem – je chráněn před přírodou a poskytuje požadované pohodlí.

Drsné klima v okolí japonské Karuizawy, nízká teplota a vysoká vzdušná vlhkost, způsobuje, že řada domů postavených tradičním způsobem chátrá. V důsledku toho nejsou mnohá venkovská sídla po léta užívána, což přispívá k jejich dalšímu chátrání. Přestože v regionu se beton jako stavební materiál nepoužívá, jeho použití pro „Ulitu“ spolu s tvarem konstrukce ji pomůže ochránit proti vlhkosti.

Nenápadné a neokázalé stírání hranic mezi lidským životem a záhadnou, nejednoznačnou přírodou je japonskou předností. Jenomže tento ideál může být dosažen pouze a jen pedantskou pozorností a každodenní péčí o „divočinu“ okolo domu. To je možné u celoročně obývaných domů, ale pro víkendové vily je to pouhá teorie. Musí-li každé návštěvě vily předcházet hodiny či dny údržby, proč se obtěžovat? To neodpovídá jejímu účelu. Vlastnit dům, který je součástí okolní přírody, tak může být zajímavé pouze pro toho, kdo je připraven věnovat spoustu času jeho údržbě. Jde to, ale

1a

Obr. 1a, b Pohledy na fasádu ■ Fig. 1a, b Views of the facade

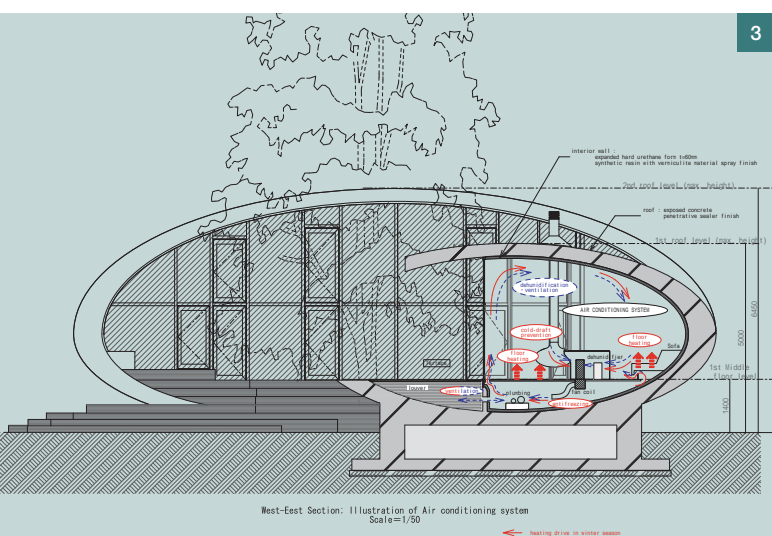

za předpokladu, že venkovská sídla nejsou pořizována pouze pro víkendy. Hlavním záměrem bývá možnost užívat místo k odpočinku, pro volný čas, těšit se malebnými výhledy, které se neomrzí – vše v sousedství přírody.

Podobně jako u mnoha moderních soch umístěných v japonských parcích a zahradách i zde architekt usiloval začleněním prostorové konstrukce do přírodního prostředí o jeho vylepšení, pozvednutí.

KOMPOZICE OBJEKTU

Cílem bylo postavit dům kolem velké jedle – centrálního bodu místa, s řadou borovic v hlavním výhledu. Původní návrh skořepinové konstrukce s 3D zakřivenými povrchy ve tvaru C bylo nutné přepracovat vzhledem k rozpočtu a zvolenému postupu výstavby. Výsledkem je betonová konstrukce mající v půdorysu tvar písmene J a skládající se ze dvou různých velkých válcovitých hmot oválného řezu tvořených pouze 2D křivkami menšího objemu, než měl počáteční návrh. Ve vrcholu má

Obr. 2 Vizualizace ■ Fig. 2 Visualization

Obr. 3 Systém klimatizace a vytápění ■ Fig. 3 Air conditioning system

Obr. 4 Příjezdová cesta ■ Fig. 4 Access road

Obr. 5a, b Terasa pro odpočinek obklopující jedli – centrální bod Ulity ■
Fig. 5a, b Terrace for the relaxation, surrounding the fir tree – the centre of the site

Obr. 6 Interiér, a) hlavní obytná část, b) koupelna, c) místo pro klidné posezení
■ Fig. 6 Interior, a) main living space, b) bathroom, c) place for leisurely sitting

6a

6b

6c

ovál tloušťku 350 mm, která se postupně zvětšuje na 750 mm po obou stranách. Pro snadnou údržbu a jako ochrana před pronikáním vlhkosti do materiálu byl beton opatřen penetračním nátěrem. Podlaha interiéru je 1,4 m nad úrovní terénu, spodní část skořepiny přesahuje ven a podpírá terasu ve stejné výškové úrovni. Zatímco při zběžném pohledu se oválný tvar válcovitého prostoru může jevit marnotratným plýtváním prostorem, jeho funkční využití je maximalizováno umístěním nábytku ve spodní polovině oválného válce.

CENTRÁLNÍ ŘÍDICÍ SYSTÉM

Aby dům mohl být skutečně užíván tak, jak bylo zamýšleno, bylo třeba věnovat přiměřenou pozornost jeho vybavení.

Letní sídla klasického stylu byla v Karuizawě stavěna se záměrem pobývat v nich alespoň měsíc. Pro tak dlouhý pobyt nebylo důležité, že bylo třeba se den nebo dva věnovat údržbě domu. Avšak od chvíle, kdy sem začal jezdit Shinkansen (vysokorychlostní vlak) a cesta z Tokia trvá pouze něco přes hodinu, se stalo běžné přijíždět do Karuizawy pouze na víkend. Krátké návštěvě by měla odpovídat i krátká údržba domu.

Hlavní pozornost při návrhu „Ulity“ byla proto zaměřena na pohodlí jejich uživatelů. Veškeré vnitřní mechanické a elektrické vybavení vysoké úrovně je ovládáno prostřednictvím centrálního řídicího systému pouze třemi tlačítky. Pro zabezpečení domu byl nainstalován biometrický zámek a bezpečnostní systém, podlahové vytápění minimalizuje spotřebu tepla a řeší problémy s vypouštěním systému, kromě toho je účinnou prevencí proti plísním a současně pracuje jako nízkoteplotní velkoplošný systém, který umožňuje příjemné užívání obytného prostoru velkého objemu s velkými okny.

SYSTÉM VYTÁPĚNÍ A VĚTRÁNÍ

Víla bude často užívána pouze krátkodobě, proto je na všech stěnách v interiéru použita tepelná izolace v tloušťce 60 mm, která zajistí v případě potřeby rychlejší ohřátí vzduchu. Pro konečnou úpravu povrchu stěn byl použit nástřík ze syntetické pryskyřice s obsahem vermikulitu, čímž došlo k zvýšení pevnosti povrchu. Úprava je účinná i z požárního hlediska, pohlcuje zvuk a zlepšuje tepelně a vlhkostně izolační schopnosti.

Pod podlahou vznikl na dně válce obloukový prostor, který slouží jako tepelná komora a jsou v něm vedeny rozvody tepla. Podlaha je tak účinně vyhřívána a teplý vzduch může případně proudit rozvody podél oken a zamezit tak chladnému průvanu. Klesne-li teplota v době, kdy budova není obydlena, pod bod mrazu, automatický systém instalovaný pod podlahou spustí program proti zamrznutí. Ohřeje se však pouze instalační prostory pod podlahou a ve výsledku běží „protimrznoucí“ program s výrazně sníženou spotřebou energie. Systém byl dodatečně doplněn také o odvlhčení a nucené větrání s automatickým provozem v průběhu roku. Provozní účinnost celého systému je vysoká.

Architekt	Kotaro Ide / ARTechnic architects
Místo	Karuizawa, Kitasaku, Nagano
Statika	Naomi Kitayama / NAO
Dodavatel	Kenji Kusunoki / GIKAKU
Projekt a realizace	říjen 2005 až květen 2008

Fotografie: Nacasa & Partners Inc.

Redakce děkuje architektonickému ateliéru ARTechnic (www.artechnic.jp) za poskytnuté materiály (texty a fotografie).

připravily Lucie Šimečková a Jana Margoldová